

Kmetijski inštitut Slovenije

Slovensko kmetijstvo v številkah

2021

Uredniki:

Tanja TRAVNIKAR

Matej BEDRAČ

Sara BELE

Jure BREČKO

Tomaž CUNDER

Ana HITI DVORŠAK

Maja KOŽAR

Ben MOLJK

Jože VERBIČ

Barbara ZAGORC

Kmetijski inštitut Slovenije

Hacquetova ulica 17

SI-1000 Ljubljana

T: 01 280 52 62

E: info@kis.si

www.kis.si

E-publikacija

Dostopna na: <https://www.kis.si/>

Slovensko_kmetijstvo_v_stevilkah_OEK/

Oblikovanje: Marko Pentek, www.mgo.si

Tisk: Birografika Bori d.o.o.

Avgust 2021

V publikaciji so prikazani pomembnejši kazalniki razvoja in stanja kmetijstva v Sloveniji.

Publikacija Slovensko kmetijstvo v številkah je pripravljena na podlagi uradnih virov, ki so navedeni pod preglednicami in grafi ter so bili na voljo do vključno 31.5.2021. Uporabljeni viri podatkov so:

- **Statistični urad Republike Slovenije** (SURS), podatki s podatkovnega portala SI-STAT, s tematskega področja Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo (<https://pxweb.stat.si/SiStat/sl/Podrocja/Index/85/kmetijstvo-gozdarstvo-in-ribistvo>),
- **Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano** (MKGP),
- **Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja** (ARSKTRP),
- **Agencija Republike Slovenije za okolje** (ARSO),
- **Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin** (UVHVVR),
- **Eurostat** (<http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>).

Celovit prikaz stanja v kmetijstvu z obširnimi podatkovnimi prilogami je na voljo v letnih poročilih o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva http://www.kis.si/Porocila_o_stanju_v_kmetijstvu_OEK, ki jih pripravljamo na Kmetijskem inštitutu Slovenije (KIS). Podatki v zloženki so zaokroženi, zato lahko pride do odstopanj od podatkov SURS in drugih podatkov.

Povzetek

Kmetijstvo je skupaj z gozdarstvom in ribištvo v letu 2020 k skupni dodani vrednosti prispevalo 2,3 %, k skupni zaposlenosti pa 6,9 %. Delež zaposlenosti v kmetijstvu, podobno kot v zadnjih nekaj letih, še naprej upada.

Začasni podatki o rabi zemljišč in številu živine **Popisa kmetijstva 2020** kažejo, da se nadaljuje trend zmanjševanja števila kmetijskih gospodarstev (KMG), nekoliko so se zmanjšala tudi kmetijska zemljišča v uporabi. Povprečno kmetijsko gospodarstvo obdeluje 7,1 ha kmetijskih zemljišč, kar je za četrtno več kot leta 2000 (5,6 ha/KMG). Velikostna struktura kmetijskih gospodarstev se izboljšuje, saj se je število gospodarstev, ki obdelujejo več kot 20 ha KZU, glede na leto 2000 več kot podvojilo. Ta gospodarstva zdaj obdelujejo že več kot tretjino vseh KZU, kar je 17 odstotnih točk več kot leta 2000. V povprečju je eno živinorejsko gospodarstvo v letu 2020 redilo 9,1 glave velike živine (GVŽ), kar je za 3 GVŽ več kot leta 2000. Tudi velikostna struktura živinorejskih gospodarstev se je v primerjavi s popisom iz leta 2000 precej izboljšala. Število gospodarstev, ki redijo več kot 20 GVŽ, se je med letoma 2000 in 2020 povečalo za 27 %, ta gospodarstva redijo 56 % vseh GVŽ, kar je za 22 odstotnih točk več kot leta 2000.

V zadnjih letih je opazno zmanjševanje negativnih **vplivov kmetijstva na okolje**, ki se kaže v racionalnejši rabi pesticidov in mineralnih gnojil. V splošnem se povečuje tudi delež metuljnic v kolobarju in površina nekaterih manj zastopanih kmetijskih rastlin v setveni strukturi. V letu 2020 so se znova povečale površine kmetijskih zemljišč, namenjene ekološkemu kmetovanju. Obsegale so nekaj več kot 52 tisoč ha (10,8 % vseh KZU), v njihovi strukturi pa močno prevladuje trajno travinje (80 %).

Leto 2020 je bilo za kmetijsko pridelavo ugodno. **Obseg kmetijske proizvodnje** se je po začasnih statističnih podatkih v primerjavi z letom 2019 povečal za 9 %, pri tem je bil obseg rastlinske pridelave večji za 15 %, obseg živinorejske proizvodnje pa le malenkostno večji (+1 %).

V letu 2020 so bili hektarski pridelki pri večini njivskih posevkov in krmi s travinja nadpovprečni, dobra je bila tudi letina večine sadnih vrst. V povprečju so bili v letu 2020 skupni pridelki večji pri večini skupin kmetijskih rastlin (manjši so bili skupni pridelki oljne ogrščice, sladkorne pese, suhih stročnic, ovs, rži in breskev). Pridelek sadja je bil večji za 27 %, pridelek grozdja pa je bil tako po količini kot po kakovosti približno na ravni leta prej. Površina kmetijske zemlje v rabi kmetijskih gospodarstev se je glede na leto prej razmeroma malo povečala (+0,8 %), pri čemer se je najbolj povečala površina trajnih nasadov (+2,3 %), površina travnikov ter njiv in vrtov pa je ostala blizu ravni leta prej. Leta 2020 je bilo več pridelovalnih površin kot v predhodnem letu namenjenih pridelavi oljnic, krompirja, žita, zelene krme z njiv, zelenjadnic in krmnih korenovk, manj pa je bilo na njivah hmelja, sladkorne pese in suhih stročnic.

Leta 2020 beležimo v živinoreji večji prirast le pri perutninarstvu in drobnici. Manjši kot leta 2019 je bil prirast pri govedu in prašičih, pri slednjih predvsem zaradi ponovnega zmanjšanja staleža živali. Več kot v letu 2019 je bilo prirejenega kravjega mleka, medtem ko sta bili proizvodnji mleka drobnice in jajc v primerjavi z letom prej manjši. Po letini 2019, za katero velja, da je med najslabšimi v zadnjih 15 letih, so bile razmere za pridelavo medu v letu 2020 ugodnejše. Kljub dvakrat večjemu pridelku pa je bila letina še vedno pod dolgoletnim povprečjem.

Domača poraba se je v letu 2020 med rastlinskimi pridelki bolj opazno povečala le pri rižu, med živalskimi proizvodi pa pri medu. Največja poraba do zdaj je bila ugotovljena pri zelenjadnicah in perutninskem mesu. Poraba mesa na skupni ravni se je zmanjšala zaradi manjše porabe prašičjega in govejega mesa. Opazno manjše kot v predhodnem letu so bile porabe pri rži, koruzi in jajcih, poraba pšenice pa se je zmanjšala le malenkostno. Poraba mleka se je v letu 2020 ponovno zmanjšala in bila nekoliko pod ravnijo povprečne porabe na prebivalca v zadnjem petletnem obdobju.

Stopnje samooskrbe, ki zaradi sprememb v obsegu pridelave in porabe med leti precej nihajo, so bile leta 2020 višje kot leto prej pri žitu, krompirju, zelenjavi, sadju, mesu, mleku in medu, pri jajcih pa so ostale na ravni predhodnega leta. Domača proizvodnja, podobno kot v predhodnih letih, presega domačo porabo pri mleku (134 %), mesu govedi (107 %) in perutninskem mesu (111 %). Pri koruzi je stopnja samooskrbe prvič preseгла 100 % in je znašala 116 %, kar je predvsem rezultat rekordne letine.

V letu 2020 so se **cene kmetijskih pridelkov** na agregatni ravni malenkostno znižale. Glede na leto 2019 so bile cene v povprečju za 2,0 % nižje. Ob nizki deflaciji (-0,1 %) je bilo skoraj enako tudi realno znižanje cen. Znižale so se le cene živalskih proizvodov, medtem ko so se cene rastlinskih pridelkov malenkost zvišale.

Cene rastlinskih pridelkov so bile na skupni ravni leta 2020 za 1,1 % višje kot leta 2019 in višje od zadnjega desetletnega povprečja. V povprečju so se najbolj zvišale cene sadja (+22 %), nekoliko tudi cene oljnic (+6 %) in industrijskih rastlin (+5 %). V primerjavi s predhodnim letom pa so se cene znižale pri grozdju (-19 %), krompirju (-12 %), zelenjadnicah (-4 %) in žitu (-2 %). V živinoreji so bile v povprečju cene nižje za 4 %. Najbolj so se znižale cene govedi in perutnine (oboje za -5 %) ter kravjega mleka (-4 %), nekoliko pa tudi cene prašičev (-2 %). Zvišanje cen je bilo zabeleženo le pri mesu jagnjet (+4 %) in pri jajcih (+1 %).

V letu 2020 so se znižale tudi **cene proizvodnih inputov za kmetijstvo**, na agregatni ravni za 1,4 %. Med pomembnejšimi skupinami inputov so se najbolj znižale cene energije (-13 %) in mineralnih gnojil (-8 %). Padec cen drugih inputov je bil zmernejši. Ker je bil padec odkupnih cen kmetijskih proizvodov večji od padca cen stroškov, se je **prihodkovno-stroškovno razmerje** poslabšalo, vendar je bilo še vedno na ravni povprečja zadnjih pet let.

Ekonomski rezultati kmetijstva so se v pandemičnem letu 2020 na skupni ravni izboljšali v primerjavi z razmeroma normalnim predhodnim letom. Neto dodana vrednost kmetijstva se je v primerjavi z letom 2019 realno povečala za 11 %, faktorski dohodek pa je realno porasel za okoli 5 %. Ob realno nespremenjeni vrednosti kmetijske proizvodnje (okoli 1,4 milijarde EUR) in hkrati nižji vmesni potrošnji je faktorski dohodek znašal okoli 571 milijonov EUR oziroma skoraj 7.500 EUR na polnovredno delovno moč. Povečanje dohodkov v slovenskem kmetijstvu v primerjavi s predhodnim letom je predvsem posledica večjega fizičnega obsega rastlinske pridelave, pa tudi malce večjega prirasta v živinoreji in nižje vmesne potrošnje, kljub nižjim cenam pri vseh pomembnejših proizvodih in skupinah proizvodov.

V letu 2020 se je v okviru **neposrednih plačil** nadaljevalo izvajanje shem: osnovno plačilo, zelena komponenta, dodatek za mlade kmete, plačilo za območja z naravnimi omejitvami in vzporedno shema za male kmete. Kmetijska gospodarstva so imela možnost uveljavljati tudi proizvodno vezana plačila za strna žita, zelenjadnice, rejo govedi in proizvodnjo mleka v gorskih območjih. Višina nacionalne ovojnice za neposredna plačila je ostala enaka kot v letu 2019 in znašala 134,3 milijona EUR.

Nadaljevalo se je tudi izvajanje ukrepov **PRP 2014–2020**. Do konca leta 2020 je bilo za ukrepe in tehnično pomoč odobrenih skoraj 977 milijonov EUR oziroma 88 % razpoložljivih sredstev programa (1.107 mio EUR), pri čemer je bilo 775 milijonov EUR tudi že izplačanih. Črpanje sredstev je bistveno večje (66 % vseh sredstev) pri ukrepih, ki se izvajajo v okviru kampanje zbirnih vlog in se nanašajo na vsakoletna izplačila nadomestil za okoljske ukrepe, dobrobit živali in težje pridelovalne razmere. Med ukrepi, ki se izvajajo na podlagi javnih razpisov je bilo v letu 2020 objavljenih 17 javnih razpisov.

Epidemija covid-19 je prizadela tudi kmetijstvo. Kmetijskim sektorjem, ki so po ocenah utrpeli največjo ekonomsko škodo, je bila nudena finančna pomoč. Tako so bila finančna nadomestila dodeljena za sektorje: proizvodnja vina, prireja govejega mesa, prireja prašičjega mesa, reja drobnice in izvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Ta izplačila so na skupni ravni leta 2020 znašala 15,5 milijona EUR.

Izplačane **proračunske podpore kmetijstvu** so v letu 2020 znašale 391,1 milijona EUR, kar je malenkostno več kot v letu prej. Delež financiranja ukrepov s strani EU je v letu 2020 znašal 68 %.

Glede na strukturo proračunskih podpor je bilo največ izplačil namenjenih za tržne ukrepe in neposredne podpore (46 %; 178,4 mio EUR), sledijo sredstva za ukrepe razvoja podeželja in kmetijsko strukturno politiko (43 %; 168,9 mio EUR), delež, namenjen financiranju splošnih storitev za kmetijstvo, pa je ostal razmeroma majhen (11 %; 43,9 mio EUR).

V okviru tržnih ukrepov in neposrednih podpor kmetijstvu so se izplačila glede na leto 2019 povečala za 10 %. Precejšnje povečanje teh sredstev je izvajanje izrednih ukrepov, ki so pripomogli k blažitvi posledic izpada dohodka v kmetijstvu zaradi epidemije covid-19. Največ nadomestil je bilo izplačanih proizvajalcem vina, rejcem govedi, prašičev in drobnice. Večji obseg sredstev je bil namenjen tudi kmetijskim gospodarstvom za sanacijo posledic naravnih nesreč (neurja s točo v letu 2019). V okviru ukrepov politike razvoja podeželja in strukturne politike so se izplačila v primerjavi z letom 2019 malenkostno zmanjšala (-2 %). Znotraj te skupine ukrepov je dobra polovica vseh sredstev (55 %) namenjena za zagotavljanje okoljskih in drugih družbenih koristi. Sredstva za financiranje splošnih storitev za kmetijstvo so se v primerjavi z letom 2019 nekoliko povečala (za 3 %), najbolj v skupini ukrepov za raziskovalne, razvojne, svetovalne in strokovne storitve.

Skupna **blagovna menjava agroživilskih proizvodov** je v letu 2020 ostala na ravni predhodnega leta, pri čemer je bil izvoz večji za 3,1 %, uvoz pa se je zmanjšal za 1,1 %. Pokritost uvoza z izvozom je tako porasla na 61,6 % (leta 2019: 59,1 %), ob tem pa se je zmanjšal zunanjetrgovinski primanjkljaj.

Slovenija ostaja vrednostno neto uvoznica pri večini agroživilskih proizvodov. Vrednostni presežek v blagovni menjavi je bil tudi v letu 2020 dosežen pri raznih živilih, izdelkih iz mesa, živih živalih, oljnih semenih in plodovih, šelaku, gumah in rastlinskih ekstraktih ter mlečnih proizvodih (v skupino so vključena tudi jajca in med). Pozitivna bilanca v skupinah žive živali ter šelak, gume in rastlinski ekstrakti se je v primerjavi z letom 2019 izboljšala, v preostalih skupinah pa poslabšala. Večji primanjkljaj kot v predhodnem letu je bil pri sadju, primanjkljaj pri mesu, vrtninah, žitu, sladkorju in krmi pa se je zmanjšal. Večina blagovne menjave agroživilskih proizvodov je potekala z državam članicami EU. Izvoz v države članice EU je obsegal 76 % celotnega izvoza, uvoz iz držav članic EU pa 83 % celotnega uvoza. Tako kot v predhodnih letih so pomembne zunanjetrgovinske partnerice tudi države nekdanje Jugoslavije brez Hrvaške (13 % celotnega izvoza, 3 % celotnega uvoza).

Splošni podatki o kmetijstvu

	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020
Kmetijstvo v gospodarstvu					
Dodana vrednost kmetijskih dejavnosti (mio EUR)*	709,2	775,2	1028,9	970,7	940,9
• Delež v skupni dodani vrednosti (%)	2,2	2,3	2,6	2,3	2,3
Zaposlenost v kmetijskih dejavnostih (tisoč)*	80,0	75,2	73,2	72,8	71,5
• Delež v skupni zaposlenosti (%)	8,3	7,9	7,2	7,0	6,9
Izvoz agroživilskih proizvodov** (mio EUR)	794,0	1.064,7	1.415,5	1.514,2	1.560,9
• Delež v skupnem izvozu blaga (%)	4,1	4,4	4,6	4,5	4,7
Uvoz agroživilskih proizvodov** (mio EUR)	1.753	2.102	2.453	2.562	2.534
• Delež v skupnem uvozu blaga (%)	8,4	8,8	8,0	7,5	7,9
Zunanjetrgovinska bilanca agroživilskih proizvodov** (mio EUR)	-959	-1.037	-1.037	-1.048	-974
Kmetijska zemljišča***					
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha)	476.284	479.411	477.296	479.822	483.863
Njive in vrtovi (%)	36,4	36,2	36,1	36,3	36,4
Trajni nasadi (%)	5,6	5,7	5,8	5,8	5,9
Travniki in pašniki (%)	58,1	58,1	58,1	57,9	57,7
Delež kmetijskih zemljišč v uporabi v skupni površini (%)	23,5	23,6	23,5	23,7	23,9
Kmetijska zemljišča v uporabi na prebivalca (ha)	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23

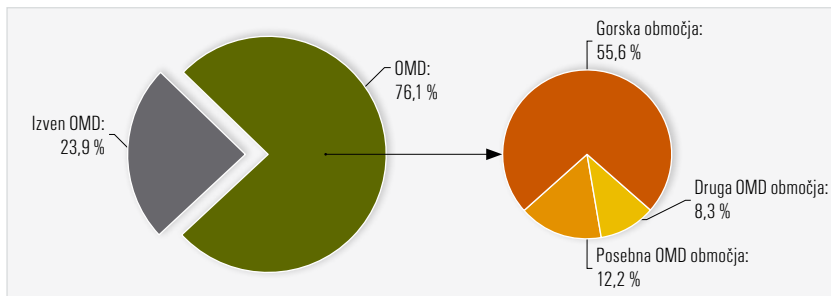
Vir: SURS (Nacionalni računi, Zunanja trgovina, Rastlinska pridelava), preračuni KIS

* kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo; 2020: začasni podatki

** skupine 01-24 po Kombinirani nomenklaturi (KN) Evropske unije; 2020: začasni podatki

*** kmetijska zemljišča v uporabi po podatkih statistike rastlinske pridelave; 2020: začasni podatki

Delež kmetijskih zemljišč v uporabi v območjih z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo (OMD); 2020

Vir: MKGP (Dejanska raba kmetijskih in gozdnih zemljišč)

Struktura kmetijskih gospodarstev

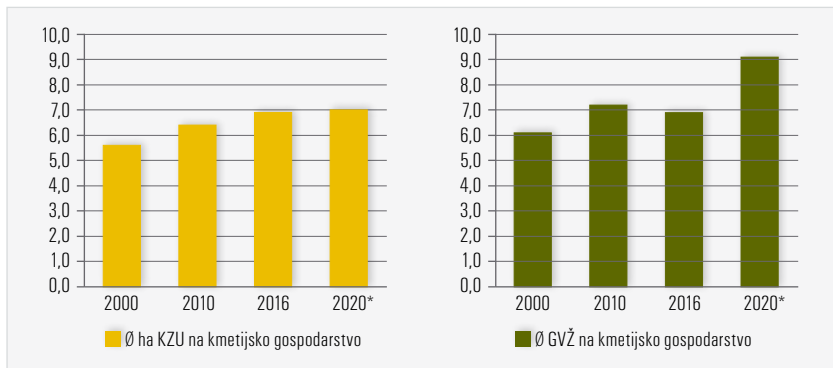
Kmetijska gospodarstva po rabi zemljišč in reji živine								
	Število gospodarstev				Ø ha, glav/gospodarstvo			
	2000	2010	2016	2020*	2000	2010	2016	2020*
Raba zemljišč na kmetijskih gospodarstvih								
Gospodarstva skupaj	86.467	74.646	69.902	67.927	5,6	6,4	6,9	7,0
Gospodarstva z njivami in vrtovi	80.858	63.272	66.675	57.561	2,1	2,7	2,6	3,1
Gospodarstva s trajnimi nasadi	58.050	39.400	36.560	33.321	0,5	0,7	0,7	0,8
Gospodarstva s trajnim travinjem**	74.230	61.949	60.401	58.812	3,8	4,5	4,6	4,6
Živina na kmetijskih gospodarstvih								
Gospodarstva z živino (GVŽ)	77.452	58.648	57.749	44.974	6,1	7,2	6,9	9,1
Gospodarstva z govedom	56.097	36.119	34.087	28.485	8,9	13,1	13,6	16,7
Gospodarstva s prašiči	44.623	26.441	23.700	12.198	13,5	14,4	12,1	19,3
Gospodarstva s perutnino	58.929	36.240	36.657	27.015	114,2	135,2	132,5	260,7
Gospodarstva z ovcami	4.330	6.181	6.243	5.016	22,2	22,3	20,9	22,8
Gospodarstva s kozami	4.775	4.214	4.022	3.374	6,2	8,3	8,6	8,1

Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), Eurostat (Popis kmetijskih gospodarstev), preračuni KIS

* začasni podatki

** brez skupnih travnikov in pašnikov

Povprečna velikost kmetijskega gospodarstva (število hektarov KZU in število GVŽ)

Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), preračuni KIS

* začasni podatki

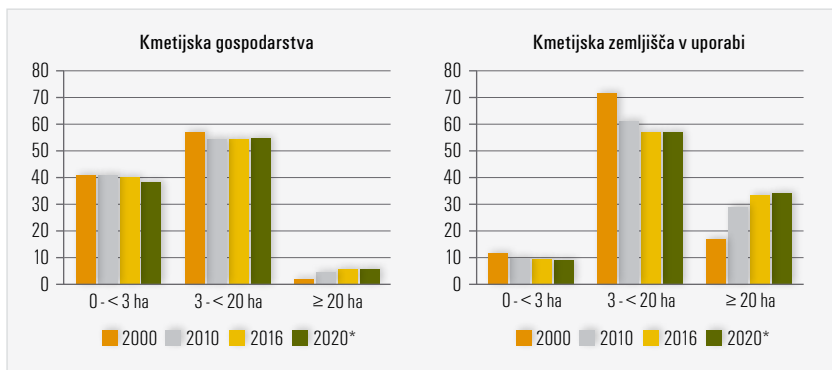
Kmetijska gospodarstva in kmetijska zemljišča v uporabi po velikostnih razredih KZU

	Število gospodarstev				KZU (ha)			
	2000	2010	2016	2020*	2000	2010	2016	2020*
0 - < 3 ha	35.254	30.603	27.985	26.093	56.636	47.035	45.427	42.742
3 - < 20 ha	49.353	40.564	37.947	37.219	347.216	290.460	273.470	270.024
≥ 20 ha	1.816	3.288	3.888	3.805	82.026	136.939	160.692	161.430
Skupaj	86.467	74.646	69.902	67.927	485.879	474.432	479.589	474.196

Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), preračuni KIS

* začasni podatki

Delež kmetijskih gospodarstev in kmetijskih zemljišč v uporabi po velikostnih razredih KZU (%)

Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), preračuni KIS

* začasni podatki

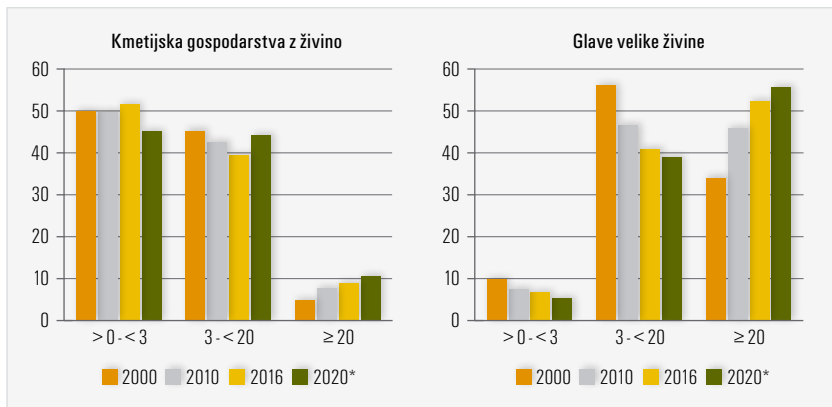
Kmetijska gospodarstva z živino in število glav velike živine po velikostnih razredih GVŽ

	Število gospodarstev				Število GVŽ			
	2000	2010	2016	2020*	2000	2010	2016	2020*
0-<3	38.664	29.138	28.762	20.334	46.170	31.233	28.038	21.832
>3-<20	35.091	24.971	22.004	19.928	263.831	196.311	171.700	159.042
>=20	3.697	4.539	5.016	4.712	160.497	194.008	218.947	227.809
Skupaj	77.452	58.648	55.782	44.974	470.498	421.553	418.684	408.683

Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), preračuni KIS

* začasni podatki

Delež kmetijskih gospodarstev in glav velike živine po velikostnih razredih GVŽ (%)

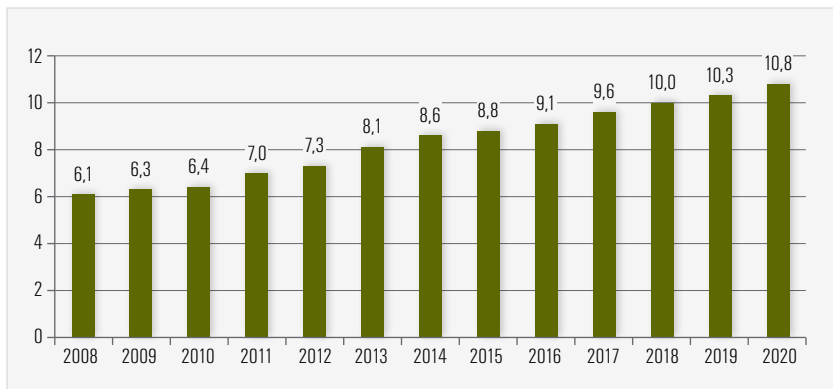
Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), preračuni KIS

* začasni podatki

Kmetijska gospodarstva in površine z ekološkim kmetovanjem					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020
Število kmetijskih gospodarstev	2.285	3.383	3.741	3.828	3.689
• z ekološko pridelavo	1.928	2.718	3.320	3.494	3.358
• v preusmeritvi v ekološko pridelavo	357	665	421	334	331
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha)	31.433	42.378	47.848	49.638	52.078
• z ekološko pridelavo	26.650	34.553	41.669	44.455	45.787
• v preusmeritvi v ekološko pridelavo	4.782	7.825	6.179	5.183	6.291
Površine z ekološkim kmetovanjem po vrstah rabe (ha)					
Njive in vrtovi	3.206	5.223	6.270	6.520	6.895
od tega: zelenjadnice in jagode	136	244	245	308	319
Sadovnjaki	826	1.470	1.962	2.106	2.232
Vinogradi	260	483	657	706	766
Oljke	84	226	259	278	281
Drevesnice, trsnice in matičnjaki	-	-	0,0	0,3	0,6
Trajno travnaje	27.055	34.975	38.700	40.028	41.903

Vir: SURS (Ekološko kmetijstvo), preračuni KIS

Delež površin z ekološkim kmetovanjem v kmetijskih zemljiščih v uporabi (%)

Vir: SURS (Ekološko kmetijstvo), preračuni KIS

Kazalniki rabe njiv in vrtov (%)					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020
Pokritost njiv z zeleno odejo*	62,3	61,8	62,2	61,7	61,9
Zatravljenost njiv**	20,0	18,6	19,8	18,6	19,7
Delež metuljnic v kolobarju***	14,9	15,7	16,2	15,0	15,0
Delež koruze v kolobarju	38,1	39,0	38,8	39,6	40,0

Vir: SURS (Rastlinska pridelava), preračuni KIS

* pokritost, ki izhaja iz setvene strukture glavnih poljščin (brez ozelenitve strnišč)

** trave, travno deteljne mešanice in detelje na njivah

*** vključno s travno deteljnimi in deteljno travnimi mešanicami

Pridelovalne površine manj zastopanih kmetijskih rastlin (ha)					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020*
Pira	223	561	529	395	520
Ajda	1.172	2.518	3.475	3.187	4.180
Sončnice	285	259	288	334	358
Proso	197	327	454	277	340
Krmni grah	673	432	434	386	336
Soja	94	1.552	1.756	1.433	1.639

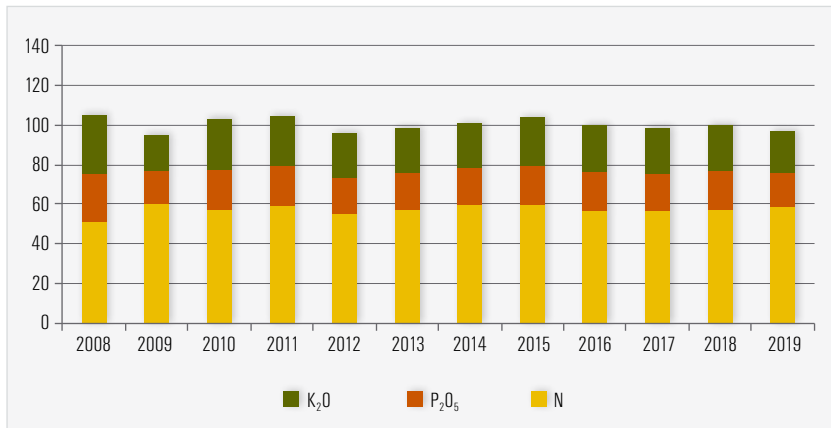
Vir: SURS (Rastlinska pridelava), preračuni KIS

* začasni podatki

Poraba mineralnih gnojil (t)					
	Ø 2007-11	Ø 2012-16	2017	2018	2019
Mineralna gnojila, skupaj	133.378	132.072	130.524	128.769	138.218
Rastlinska hranila, skupaj	50.217	47.661	47.280	47.582	46.295
Dušik (N)	27.495	27.518	27.084	27.293	28.048
Fosfor (P ₂ O ₅)	10.250	9.106	9.133	9.132	8.104
Kalij (K ₂ O)	12.472	11.038	11.063	11.157	10.143

Vir: SURS (Proizvodne metode v kmetijstvu), preračuni KIS

Poraba rastlinskih hranil na ha kmetijskih zemljišč v uporabi (kg)

Vir: SURS (Proizvodne metode v kmetijstvu), preračuni KIS

Izpusti iz kmetijstva v okolje

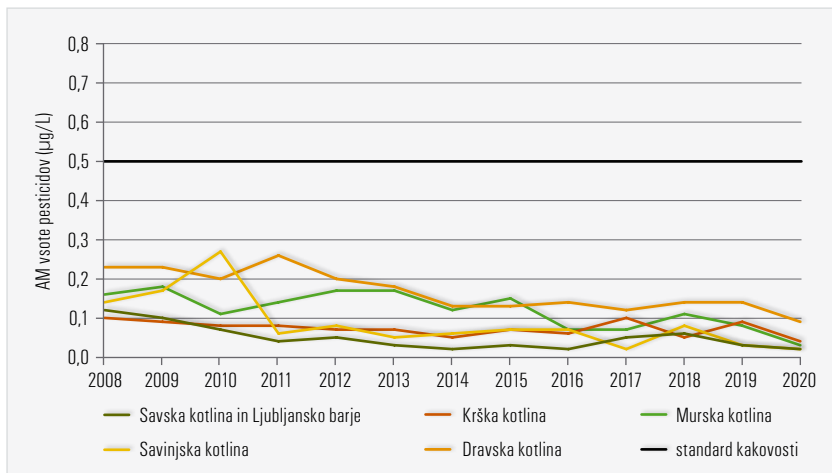
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019
Bruto bilančni presežek N (kg/ha kmet. zemlje v uporabi)	50	52	43	43
Neto bilančni presežek N (kg/ha kmet. zemlje v uporabi)	16	20	11	11
Bilančni presežek P (kg/ha kmet. zemlje v uporabi)	4	3	2	1
Izpusti toplogrednih plinov (000 t ekv. CO ₂)	1.675	1.690	1.701	1.718
Izpusti amonijaka (000 t)	17,2	16,8	16,9	16,6

Vir: KIS

Prodaja fitofarmaceutskih sredstev (t aktivne snovi)					
	Ø 2007-11	Ø 2012-16	2017	2018	2019
Fitofarmaceutska sredstva, skupaj	1.158	1.029	1.087	1.172	1.000
Fungicidi in baktericidi	783	738	795	849	752
Herbicidi	285	238	235	257	198
Insekticidi in akaricidi	64	36	50	55	37
Druge fitofarmaceutska sredstva	27	17	7	11	14

Vir: SURS (Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin), preračuni KIS

Povprečne letne vrednosti (AM) vsote pesticidov in njihovih razgradnih produktov v vodnih telesih podzemne vode z aluvialnimi vodonosniki

Vir: ARSO (Enotna zbirka monitoringa kakovosti voda, 2021)

Kmetijska proizvodnja

Struktura vrednosti kmetijske proizvodnje v osnovnih cenah (%)					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020*
Rastlinska pridelava	52,3	54,0	58,2	55,5	57,5
Žito	7,5	6,9	6,3	6,4	7,1
od tega: pšenica	2,3	2,0	1,4	1,7	1,7
od tega: koruza za zrnje	3,8	3,3	3,6	3,2	3,7
Industrijske rastline	2,5	2,4	2,7	2,8	2,9
od tega: oljnice	1,2	1,2	0,8	0,8	1,0
Krmne rastline	16,2	15,8	14,7	15,3	14,6
Zelenjadnice, sadike, okrasne rastline	6,8	9,3	9,3	11,6	11,8
od tega: sveže vrtnine	4,3	6,2	6,7	9,3	9,7
Krompir	1,7	1,7	1,4	1,9	2,1
Sadje	6,7	6,8	8,5	5,0	8,7
Grozdje	1,4	1,2	1,5	1,4	1,1
Vino	9,1	9,6	13,1	10,8	8,6
Oljčno olje	0,32	0,30	0,72	0,38	0,50
Živinoreja	45,9	44,4	40,4	43,1	41,1
Govedo	12,7	12,3	11,7	11,9	11,1
Prašiči	5,8	3,9	3,5	4,2	4,0
Perutnina	8,0	8,0	7,2	7,8	7,5
Drobnica	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7
Ostale živali	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Mleko	14,7	14,9	13,1	14,2	13,7
Jajca	2,6	3,0	2,7	3,1	3,1
Ostali živalski proizvodi	1,1	1,3	1,2	0,8	0,7
Kmetijske storitve	1,8	1,6	1,3	1,4	1,4
KMETIJSKA PROIZVODNJA	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: SURS (Ekonomski računi za kmetijstvo), preračuni KIS

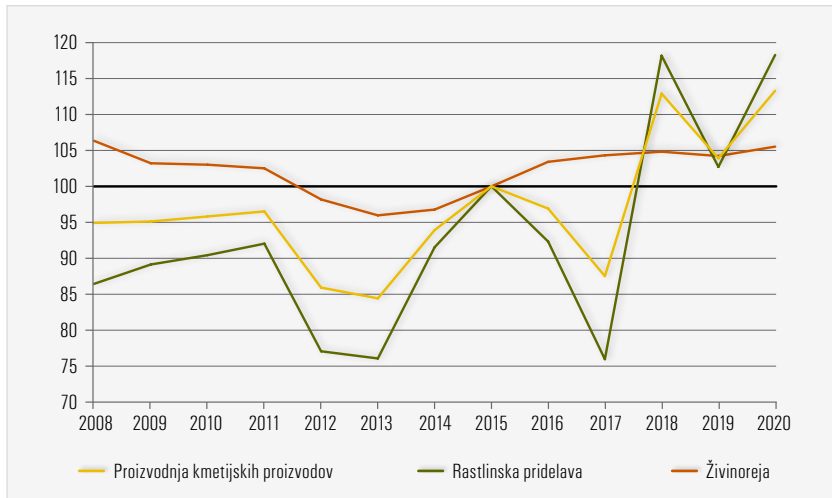
* začasni podatki

Sprememba obsega kmetijske proizvodnje (%; glede na predhodno leto)					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020*
Rastlinska pridelava	-2,6	-0,3	55,7	-13,1	15,1
Žito	2,3	-1,0	8,6	6,3	16,1
Oljnice	0,0	1,9	-2,4	-12,5	20,0
Krompir	-7,8	0,3	-9,9	-9,6	31,5
Sveže vrtnine	0,9	6,7	4,4	18,8	11,9
Krmne rastline	-3,0	0,2	25,7	0,0	3,1
Sadje	-8,3	-13,7	376,3	-58,6	97,6
Grozdje	-8,0	0,9	17,2	-18,4	1,2
Vino	-3,1	-1,1	64,6	-21,4	1,0
Živinoreja	-2,0	1,2	0,4	-0,5	1,2
Govedo	-0,9	1,3	2,4	0,8	0,5
Prašiči	-11,5	-2,3	0,0	2,1	-0,3
Perutnina	0,2	2,8	0,7	1,3	2,8
Mleko	-0,1	1,0	-2,9	-1,5	1,9
Jajca	0,0	5,1	0,5	8,0	0,3
Proizvodnja kmetijskih proizvodov	-2,4	0,4	29,0	-7,9	9,0
Kmetijske storitve	-0,4	-3,9	0,6	-0,5	0,1
KMETIJSKA PROIZVODNJA	-2,3	0,3	28,5	-7,8	8,9

Vir: SURS (Ekonomske računi za kmetijstvo), preračuni KIS

* začasni podatki

Spremembe obsega proizvodnje kmetijskih proizvodov (2015=100)

Vir: SURS (Ekonomske računi za kmetijstvo), preračuni KIS

Pridelovalna površina (ha)					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020*
Žito	99.180	98.925	98.246	98.624	101.277
od tega: pšenica in pira	33.229	31.019	27.823	26.727	27.281
ječmen	18.698	19.092	20.994	21.139	22.212
koruza za zrnje	39.619	38.522	37.079	38.883	39.836
Oljna ogrščica	4.816	3.983	3.397	3.245	3.320
Buče za olje	4.822	4.445	3.650	3.284	4.169
Hmelj	1.464	1.389	1.667	1.616	1.489
Krompir	3.950	3.311	2.812	2.796	2.942
Zelenjadnice	3.958	5.171	5.252	6.425	7.116
Zelena krma z njiv	62.039	62.352	64.762	63.218	65.956
od tega: koruza za siliranje	26.389	29.223	29.820	30.151	30.588
Krma s trajnega travinja	276.550	278.306	277.172	277.755	279.298
Sadje**	9.177	10.215	10.679	10.765	11.755
od tega: intenzivni nasadi	4.043	4.017	4.212	4.272	4.367
od tega: jabolka	2.759	2.485	2.328	2.267	2.184
Grozdje za predelavo	16.245	15.890	15.630	15.549	15.265
Oljke	899	1.083	1.302	1.374	1.417

Vir: SURS (Rastlinska pridelava), preračuni KIS

* začasni podatki

** vključno z jagodami

Rastlinska pridelava (t)					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020*
Žito	573.106	583.066	596.663	641.739	749.230
od tega: pšenica in pira	158.465	154.533	121.900	139.811	158.131
ječmen	78.363	88.352	88.057	102.480	122.214
koruza za zrnje	312.001	306.863	350.489	360.357	429.925
Oljna ogrščica	13.391	11.246	7.657	9.452	8.543
Buče za olje	2.954	2.780	2.745	1.973	2.775
Hmelj	2.108	2.040	3.078	2.572	2.723
Krompir	96.077	82.398	72.917	65.958	89.078
Zelenjadnice	74.019	90.977	100.574	120.120	137.226
Zelena krma z njiv	1.373.878	1.461.291	1.673.134	1.631.087	1.780.215
od tega: koruza za siliranje	1.137.087	1.247.923	1.427.941	1.393.671	1.523.211
Krma s trajnega travinja (v senu)	1.496.839	1.461.324	1.613.181	1.620.189	1.713.033
Sadje**	131.755	110.830	192.385	89.023	112.949
od tega: intenzivni nasadi	87.175	70.624	105.425	69.050	83.160
od tega: jabolka	71.631	56.161	86.587	54.272	66.668
Grozdje za predelavo	108.167	99.234	126.958	105.035	103.637
Oljke	1.723	1.444	3.958	1.976	3.098

Vir: SURS (Rastlinska pridelava), preračuni KIS

* začasni podatki

** vključno z jagodami

Število živine (stanje 1. 12.)					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020
Govedo	467.075	476.247	476.806	483.068	485.608
od tega: krave	172.331	168.808	166.246	165.935	166.949
od tega: krave molznice	111.212	109.383	102.711	100.839	99.213
Prašiči	377.248	272.808	259.125	240.138	229.483
od tega: plemenske svinje	25.312	16.122	14.381	12.908	11.707
Drobnica	154.860	135.709	134.542	134.617	139.414
od tega: plemenska drobnica	106.790	93.399	94.303	93.750	95.652

Vir: SURS (Živinoreja), preračuni KIS

Živinorejska proizvodnja (t)					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020*
Govedo (prirast v živi masi)	77.480	77.960	80.500	82.100	80.000
Prašiči (prirast v živi masi)	55.360	36.360	37.300	38.100	34.500
Perutnina (prirast v živi masi)	84.160	86.680	96.900	98.100	102.200
Drobnica (prirast v živi masi)	3.709	3.318	3.536	3.380	3.592
Namolzeno mleko	623.047	630.122	631.222	625.636	637.377
od tega: kravje mleko	621.133	628.282	628.928	623.016	634.826
Znesena jajca (mio kosov)	353,6	374,6	413,0	419,9	391,0
Natočen med	1.733	1.404	1.746	653	1.293

Vir: SURS (Živinoreja), preračuni KIS

* začasni podatki

Intenzivnost proizvodnje					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020
Pšenica in pira (t/ha)	4,8	5,0	4,4	5,2	5,8
Koruzna za zrnje (t/ha)	7,9	8,0	9,5	9,3	10,8
Oljna ogrščica (t/ha)	2,8	2,7	2,3	2,9	2,6
Krompir (t/ha)	24,4	24,9	25,9	23,6	30,3
Namizna jabolka (t/ha)	26,0	22,3	37,2	23,9	30,5
Kravje mleko (kg/kravo)	5.584	5.746	6.123	6.178	6.356
Znesena jajca (jajc./nesnico)	256	246	221	233	253

Vir: SURS (Rastlinska pridelava, Živinoreja), preračuni KIS

Bilance kmetijskih proizvodov

Poraba kmetijskih proizvodov na prebivalca (kg; koledarsko leto)					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020*
Žito** (brez riža)	86,5	88,3	91,7	88,8	85,9
od tega: pšenica	70,4	74,2	76,8	74,0	72,8
Krompir	69,9	65,3	66,5	62,0	63,6
od tega: svež krompir	49,8	45,8	42,4	40,1	44,2
Zelenjava	97,7	107,5	111,4	117,5	119,2
od tega: sveža zelenjava	73,1	79,9	81,9	85,2	90,6
Sadje	135,5	127,8	152,5	127,9	129,4
od tega: sveže sadje	73,8	76,3	88,3	75,0	84,0
Vino (l, tržno leto)	37,9	36,5	37,4	35,8	:
Meso (skupaj z drobovino)***	92,4	88,6	92,6	90,8	87,9
od tega: goveje in telečje meso	20,1	19,3	19,8	20,1	19,6
prašičje meso	40,5	37,5	37,9	36,5	32,7
perutninsko meso	27,3	28,3	31,2	30,6	31,5
Mleko, skupaj****	226,5	216,1	215,5	214,0	208,0
Jajca	9,9	10,7	10,9	11,7	10,4

Vir: SURS (Bilance proizvodnje in potrošnje kmetijskih proizvodov), preračuni KIS

* začasni podatki

** v ekvivalentu moke

*** v ekvivalentu klavne mase

**** v ekvivalentu surovega mleka

Stopnja samooskrbe s kmetijskimi proizvodi (%; koledarsko leto)					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020*
Žito (brez riža)	63,6	68,1	69,1	74,8	89,3
Pšenica	54,4	51,3	40,9	47,3	57,4
Koruza	70,2	79,9	89,2	95,6	116,0
Krompir (svež in predelan, brez škroba)	60,2	55,5	48,4	46,6	59,6
Zelenjava (sveža in predelana)	34,8	38,3	40,9	43,2	48,3
Sadje (sveže in predelano)	41,3	35,6	47,2	29,8	36,0
Vino (tržno leto)	95,7	90,5	112,2	96,3	:
Meso (skupaj z drobovino)	85,2	78,7	80,6	81,0	83,5
Goveje in telečje meso	105,7	106,1	109,5	102,5	107,4
Prašičje meso	54,7	37,1	37,6	40,0	39,9
Perutninsko meso	111,4	109,6	109,5	110,5	110,9
Mleko, skupaj	116,4	125,9	128,7	127,5	134,0
Jajca	93,9	92,0	95,6	95,1	94,8

Vir: SURS (Bilance proizvodnje in potrošnje kmetijskih proizvodov), preračuni KIS

* začasni podatki

Cene v kmetijstvu

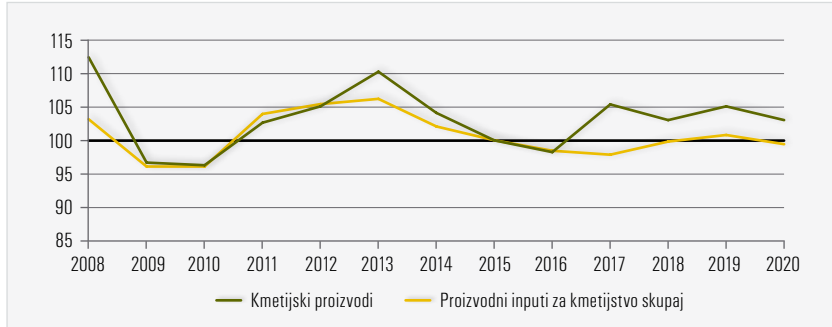
Povprečne letne odkupne cene (EUR/kg)								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pšenica (brez semenske)	0,181	0,169	0,168	0,134	0,154	0,159	0,163	0,148
Koruzna (brez semenske)	0,169	0,125	0,132	0,131	0,141	0,147	0,124	0,125
Oljna ogrščica	0,358	0,307	0,364	0,327	0,320	0,306	0,316	0,323
Krompir (brez semenskega)	0,392	0,210	0,186	0,233	0,232	0,233	0,352	0,287
Namizna jabolka	0,575	0,410	0,461	0,495	0,629	0,391	0,490	0,561
Vino (EUR/l)	1,912	2,137	2,599	2,672	2,696	2,793	2,849	2,788
Biki, do 24 mesecev (živa masa)	1,850	1,802	1,810	1,759	1,822	1,857	1,828	1,737
Prašiči, od 25 do 150 kg (živa masa)	1,372	1,317	1,240	1,223	1,322	1,265	1,460	1,431
Pitani piščanci (živa masa)	1,181	1,106	1,076	1,057	0,994	0,997	1,028	0,972
Kravje mleko	0,321	0,345	0,282	0,250	0,301	0,300	0,321	0,309
Jedilna jajca (EUR/jajce)	0,110	0,109	0,106	0,105	0,104	0,105	0,108	0,109

Vir: SURS (Odkup kmetijskih pridelkov), preračuni KIS

Spremembe cen v kmetijstvu (%; nominalno; glede na predhodno leto)					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020
Kmetijski proizvodi skupaj	2,6	0,6	-0,6	3,7	-2,0
Rastlinski pridelki	1,2	2,3	-1,6	3,1	1,1
Živali in živalski proizvodi	3,3	-0,4	0,1	4,1	-3,9
Proizvodni inputi za kmetijstvo skupaj	5,2	-1,0	3,8	2,7	-1,4
Inputi za tekočo porabo	6,1	-2,0	3,9	2,4	-3,0
Inputi za investicije	3,3	1,6	3,6	3,2	2,0
Pariteta (kmetijski proizvodi : inputi)	-2,5	1,6	-4,2	1,1	-0,6

Vir: SURS (Kmetijske cene), preračuni KIS

Spremembe cen kmetijskih proizvodov in inputov za kmetijstvo (realno; 2015=100)

Vir: SURS (Kmetijske cene), preračuni KIS

Ekonomski kazalniki kmetijstva

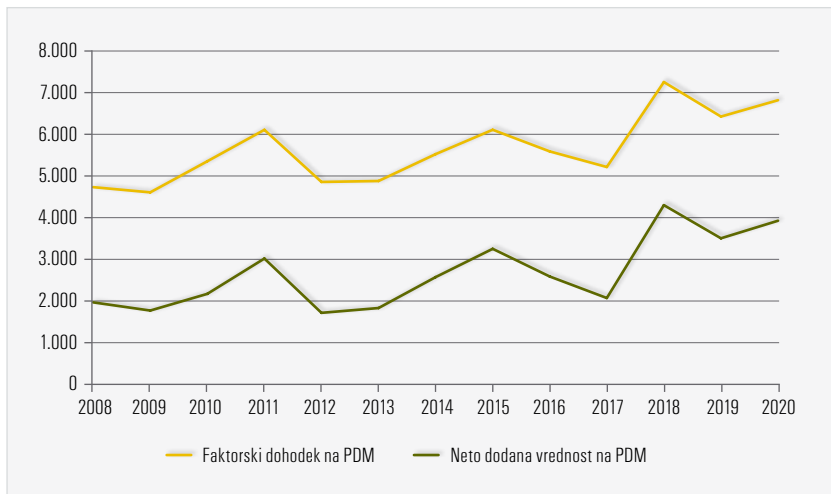
Osnovni agregati ekonomskega računa za kmetijstvo v osnovnih cenah (mio EUR)*					
	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020**
Vrednost proizvodnje po osnovnih cenah	1.137,8	1.200,1	1.370,0	1.325,2	1.353,3
Vmesna potrošnja	732,1	742,0	750,3	764,1	750,1
Bruto dodana vrednost po osnovnih cenah	405,7	458,1	619,7	561,1	603,3
Poraba stalnega kapitala	242,5	257,4	267,3	269,8	273,9
Neto dodana vrednost po osnovnih cenah	163,2	200,7	352,4	291,3	329,4
Druge subvencije na proizvodnjo	239,1	249,2	247,4	248,5	248,5
Drugi davki na proizvodnjo	9,5	5,7	5,9	6,4	6,5
Faktorski dohodek po osnovnih cenah	392,8	444,2	593,9	533,4	571,3
Število zaposlenih (000 PDM)	79,8	80,9	78,0	77,3	76,5
Faktorski dohodek na PDM (EUR)	4.932	5.490	7.612	6.900	7.473

Vir: SURS (Ekonomski računi za kmetijstvo), preračuni KIS

* tekoče cene

** začasni podatki

Dohodki v kmetijstvu na PDM po osnovnih cenah (EUR; realno; stalne cene 2015)

Vir: SURS (Ekonomski računi za kmetijstvo), preračuni KIS

Proračunske podpore kmetijstvu

Podpore kmetijstvu iz državnega proračuna (mio EUR; izplačila v koledarskem letu)	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020
Tržni ukrepi in neposredne podpore proizvajalcem	170,0	163,9	175,0	161,6	178,4
Ukrepi za podporo trgu	2,7	1,5	1,3	1,3	1,2
Neposredna plačila proizvajalcem	140,1	135,4	135,0	134,3	133,6
Ukrepi za zniževanje stroškov kmetovanja	18,8	22,2	25,5	25,4	25,4
Odškodnine in druga izredna plačila	8,4	4,7	13,2	0,6	18,2
Razvoj podeželja in strukturna politika	165,6	139,4	156,8	172,4	168,9
Ukrepi za krepitev konkurenčnosti agroživilstva	52,6	40,8	59,6	63,4	52,7
Posodabljanje in prestrukturiranje kmetijskih gospodarstev	27,3	25,7	49,4	49,4	38,6
Izboljšanje kmetijske infrastrukture	4,6	5,8	2,3	2,2	2,4
Organiziranost, predelava, trženje in promocija agroživilstva	20,8	9,3	8,0	11,9	11,7
Ukrepi za zagotavljanje okoljskih in drugih družbenih koristi	90,6	81,9	86,7	92,3	92,3
Izravnalna plačila kmetovalcem na OMD	51,3	43,1	41,1	45,4	44,5
Plačila za kmetijsko-okoljske-podnebne storitve	33,1	28,3	30,0	30,6	30,9
Plačila za ekološko kmetovanje	6,3	8,9	9,1	9,6	10,0
Plačila za zagotavljanje dobrobiti živali v kmetijstvu	0,0	1,7	6,5	6,7	6,9
Ukrepi v podporo podeželskemu gospodarstvu in prebivalstvu	22,4	16,8	10,5	16,8	23,8
Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstvu	42,6	37,6	40,5	42,7	43,9
Raziskovalne, razvojne, svetovalne in strokovne storitve	23,3	18,8	20,6	21,6	23,1
Nadzor nad varnostjo in kakovostjo hrane in krme	15,8	13,3	15,5	16,2	15,8
Druge splošne storitve	3,4	5,5	4,5	4,9	4,9
PODPORE KMETIJSTVU SKUPAJ	378,1	341,0	372,3	376,7	391,1

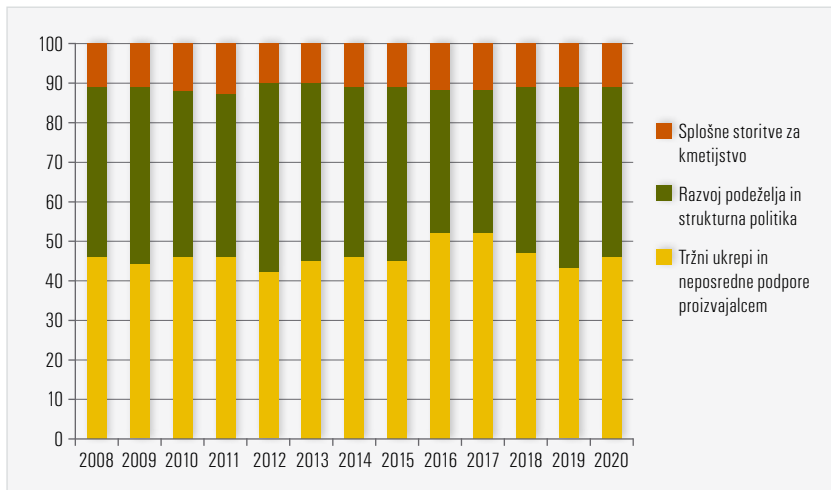
Vir: MKGP, ARSKTRP, preračuni KIS

Delež sofinanciranja podpor kmetijstvu iz skupnega proračuna EU (%; koledarsko leto)

	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020
Tržni ukrepi in neposredne podpore proizvajalcem	56	83	78	84	76
Razvoj podeželja in strukturna politika	78	76	75	75	75
Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstvu	6	10	12	13	11
PODPORE KMETIJSTVU SKUPAJ	60	72	69	72	68

Vir: MKGP, ARSKTRP, preračuni KIS

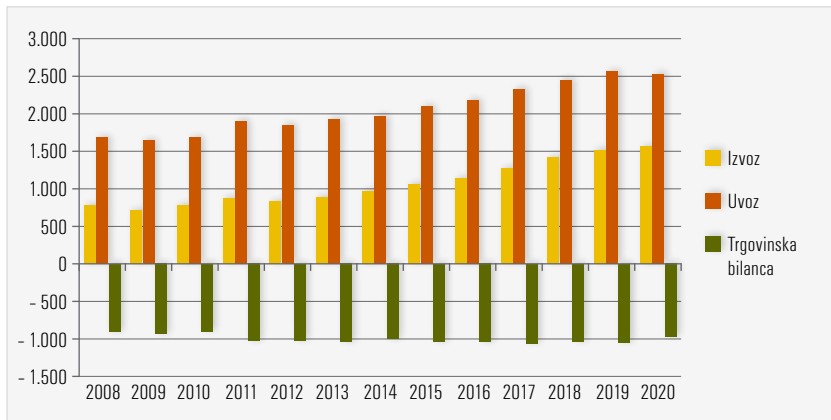
Struktura proračunskih podpor kmetijstvu po skupinah ukrepov (%; koledarsko leto)

Vir: MKGP, ARSKTRP, preračuni KIS

Izvoz in uvoz agroživilskih proizvodov

Zunanja trgovina z agroživilskimi proizvodi (mio EUR)*

Vir: SURS (Zunanja trgovina), preračuni KIS

* skupine 01-24 po Kombinirani nomenklaturi (KN) Evropske unije; 2020: začasni podatki

Struktura zunanje trgovine z agroživilskimi proizvodi po pomembnejših skupinah proizvodov (%)*

	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020
Izvoz (mio EUR)	794	1.065	1.415	1.514	1.561
Razna živila (KN 21)	9,6	12,2	15,6	15,9	15,3
Meso in izdelki iz mesa (KN 02 in KN 16)	15,0	15,5	15,4	15,4	14,2
Mlečni izdelki, jajca, med (KN 04)	15,3	13,9	12,4	11,7	11,6
Ostanki in odpadki živil, krma (KN 23)	12,1	10,6	10,9	8,6	10,0
Pijače, alkoholi in kis (KN 22)	9,8	10,2	8,8	9,3	9,2
Sveže sadje in zelenjava (KN 08 in KN 07)	7,1	7,4	7,2	8,1	8,9
Preostale skupine	31,1	30,1	29,7	31,1	30,8
Uvoz (mio EUR)	1.753	2.102	2.453	2.562	2.534
Sveže sadje in zelenjava (KN 08 in KN 07)	13,6	13,9	13,8	14,3	14,9
Meso in izdelki iz mesa (KN 02 in KN 16)	12,5	13,3	13,1	13,2	11,9
Ostanki in odpadki živil, krma (KN 23)	8,6	9,8	10,2	9,1	10,0
Razna živila (KN 21)	7,3	7,5	7,9	7,8	8,0
Izdelki iz žit, moke, škroba ali mleka (KN 19)	6,5	7,1	7,0	7,2	7,5
Mlečni izdelki, jajca, med (KN 04)	6,9	7,4	7,4	7,0	7,1
Pijače, alkoholi in kis (KN 22)	5,9	6,3	6,6	6,8	6,6
Preostale skupine	38,8	34,6	34,1	34,7	34,1

Vir: SURS (Zunanja trgovina), preračuni KIS

* skupine 01-24 po Kombinirani nomenklaturi (KN) Evropske unije; 2020: začasni podatki

Struktura zunanje trgovine z agroživilskimi proizvodi po pomembnejših trgovinskih partnericah (%)*

	Ø 2008-12	Ø 2013-17	2018	2019	2020
Izvoz (mio EUR)	794	1.065	1.415	1.514	1.561
Hrvaška	9,8	18,0	21,1	22,2	21,2
Italija	30,0	22,9	20,6	19,1	18,4
Avstrija	9,5	9,8	9,5	9,1	9,1
Nemčija	3,6	4,2	4,8	5,6	6,0
Madžarska	7,4	5,9	4,3	4,4	5,4
Bosna-Hercegovina	8,6	6,6	5,6	5,7	5,0
Preostale države	31,1	32,6	34,1	34,0	34,9
Uvoz (mio EUR)	1.753	2.102	2.453	2.562	2.534
Italija	16,7	16,0	14,9	15,0	14,5
Hrvaška	5,8	10,1	13,5	13,1	13,4
Nemčija	12,8	14,3	12,6	12,5	12,7
Avstrija	18,8	15,3	13,4	13,2	12,3
Madžarska	8,4	7,4	6,6	6,7	6,2
Brazilija	4,3	6,0	6,5	5,2	5,9
Nizozemska	5,7	5,6	5,3	5,7	5,5
Preostale države	27,5	25,3	27,3	28,8	29,5

Vir: SURS (Zunanja trgovina), preračuni KIS

* skupine 01–24 po Kombinirani nomenklaturi (KN) Evropske unije; 2020: začasni podatki

